Tečaj XV. **NOVICE** List 47.

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti. sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 13. junija 1857.

Dober svèt takim, kterim je toča polje poškodovala.

Po spisu direktorja Walz-a v Hohenheimskem časniku.

Vsako leto se bere jok in stok iz krajev, ktere je toča potolkla, in pa klic „usmilite se revežev“. Mnogokrat prašajo tudi kantonske gosposke in pa drugi: kaj naj bi se v takih krajih počélo, da bi se vendar še kaj pridelalo, škoda polajšala itd.?

Čudno je res, da v nobenih kmetijskih bukvah takega poduka ne najdemo, in da sploh ni še nikomur na misel prišlo, da bi bil o tem kaj spisal: kaj je storiti po toči, — kako in koliko škoduje toča raznemu žitu in drugim sadežem, — ali se more to in uno še kaj obrasti, in kdaj se more to pričakovati, kdaj pa ne itd.?

Vse te vprašanja, na ktere v nobenih bukvah gospodar odgovora ne dobí, so me prisilile, da sem se vsedel in spisal to, kar tukaj očitno razglasim, po obilnih skušnjah, da bi v poduk bilo gospodarjem, kterim je toča polje pobila, pa tudi kantonskim gosposkam, duhovnim in županom, kteri bi svojim nesrečnim sosedom radi berž kakošen dober svèt dali.

Najbolje se škode po toči obvaruje, kdor si pri kaki pošteni asekuracíi zavaruje svoje polje. Al Bogu bodi potoženo! še zmiraj veči del kmetovavcev v svoji nečimernosti misli: bo že Bog dal, da ne bo ravno mene ta nadloga zadéla, — saj pri nas toča malokdaj bije itd. Al skušnje drugač govoré. Večkrat slišimo in beremo, da je tù in tam vse pokončala, kjer najstareji ljudje toče ne pomnijo. In doživeli smo že, da čez leto in dan ali čez dve leti in kmali potem je spet v ravno tistem kraji razsajala in potem še le mu je spet prizanesla za več let. Toča je res čuden prikazek. Primeri se, da včasih več let v takih krajih toče ni, kjer je nekdaj vsako leto bila, če se je le siv oblak prikazal; v drugih pa, kjer je pred leti skorej nikoli ni bilo, bije sedaj pogostoma. Podoba je, kakor da bi toča svoj čas imela.

Sicer pa je z asekuracijami zoper točo velika težava. Če je tarifa zavarovanja prenizka, se ne morejo asekuracije na nogah obderžati, ker imajo več odškodnine plačati kakor zavarovine prejmejo; — če je pa tarifa previsoka, pa kmetovavca težko stane toliko plačevati leto za letom. Le takrat, kadar bojo vsi gospodarji pristopili k asekurancíi, bo prav na vsako stran.

Pa tudi takrat, kadar bi se utegnilo to zgoditi, da bi imeli vsi gospodarji svoje polje zavarovano, ne bojo ti moji sveti odveč, ker treba bo vselaj, ako hočejo asekuracije bolje izhajati, da si same prizadevajo, škodo toče po vseh potih zmanjšati.

Naj ima tedaj kmetovavec svoje polje pri kaki asekuracíi zavarovano ali ne, vselaj je dolžnost skerbnega gospodarja, škodo kar največ more pomanjšati, in to se zgodí enkrat tako, drugikrat drugač, kakor je toča pred ali pozneje polje pobila.

Če je toča že zgodaj poleti polje potolkla, je navada, da kmetovavec podorje prejšno setev in seje kaj druzega, kar more še dozoreti.

To pa ni vselaj najpametnejše. Tudi ni vselaj lahko semena in delavcov dobiti, če je toča deleč segla.

Večidel imajo naše žita, ako niso prezlo poškdovane, več ali manj močí v sebi, da iznova rastejo, in večkrat pride ta kaljivna moč gospodarju še takrat na dobro, kadar že misli, da je ob vse. V taki nesreči je poglavitna reč, da gospodar, kakor pravimo, glave in korajže ne zgubí, ampak da se berž zavé in dela loti, ki ga more saj nekoliko odškodovati v nesreči.

In takim gospodarjem sem spisal te verstice

Da pa bode našim ljudem ta poduk prav jasen in da bojo pomoč v sili lahko našli, bodem po versti razložil različne naše poljske sadeže in izmed njih še posamno tiste, o kterih sem po toči sam marsikaj skušal in skusil; po teh skušnjah bom svetoval, kaj ima gospodar zdaj in zdaj početi.

(Dalje sledí.)

Izložba dunajska in vino hervaško.

Pod tem nadpisom beremo v 23. listu zagrebškega gospodarskega lista sostavek, kteri se (in po pravici) pritožuje, da dunajska razstavna sodnija ni celo nobene pohvale hervaškim vinom priznala. Enaka se je godila tudi krajnskim razun pikolita, ki je prejel pohvalno pismo, is vendar so bile tudi dobre vina metliške, semiške in druge dolenske kakor tudi vipavske razpostavljene. Enostransko bi bilo, ako bi kdo hervaške ali krajnske vina stavil med vina perve verste, ki se odlikujejo s tistim prijetnim žlahnim cvetom „bouquet-om“, kterega nimajo naše vina, — al dobre in hvale vredne so nektere tudi, in jih zametovati vse, bi bilo, na priliko, ravno to, ako bi kdo rekel: le merinoška ovca je hvale vredna, vse druge ne veljajo nič! Pa tudi ni mogoče bilo tisuč in tisuč steklenic vina v 4 ali 5 dneh presoditi, in ravno zato ozkoserčnost ni res bila na svojem mestu v ti sodbi.

Čujmo tedaj, kaj „gospodarski list“ o hervaškem vinu pravi, kar deloma tudi veljá od nekterih krajnskih.

„O tem ni dvombe, da vina naše imajo verlo dobrih lastnost: vina naše so sladke, vina naše so jake, vina naše so čiste, vina naše so stanovitne in imajo strojika (zagoltnica, Gerbestoff) mnogo v sebi, karjim daje ne malo vrednost. Vse te lastnosti so vinom našim po naravi prirojene; brez negovanja (cartljanja), brez priugotavljanja, brez mešanja in modrovanja imamo pri nas dobre vina; to je obče znana stvar, o tem je sodba sklenjena že davno.“

„Gosp. tergovci vinski na Dunaji, misleči morebiti, da bi utegnil pridelk njih nogradov, oplemenjen z umetnostjo kemiško, kaj vrednosti zgubiti, so izrekli smertno sodbo nad vinom hervaškim! Res je, da pri nas se ne vé nič od tega, kar se pri dunajskih vinokupčevavcih zove „Weinmanipulation“ (rokovanje z vinom). Radi dovolimo, da se tam preveč manipulira, pri nas pa premalo; radi dovolimo to in še več, — al tega ne moremo dovoliti, da med vsemi našimi vini ni ne ene kapljice bilo, da bi bila zaslužila kakošnega koli pohvaljenja! Kdor razume, kaj je vino, ne bo našega horvaškega sodil po Vöslavcu in po Grincinger-ju in tudi ne po francozkem, portugaljskem in španjskem; naše vina so močne, kakor je solnce naše; naša tergatev je konec septembra (kimovca) do polovice oktobra; pri nas solnce peče in kuha

še v ješeni; večidel o lepem blagem vremenu se bere ... pa ne v listopadu in grudnu ob snegu in severji; kakoršna razlika je v solncu, takošna je tudi v vinu. Grojzd in vino sin je solnca, pa ne snega in severja! Iz Hervatije in Slavonije se pelje vsako leto blizo poldrugi milijon veder vina na Krajnsko, v Istrijo in drugam: izvožnja tolika je imenitna in zasluži, da mu se pozornost skaže; — in ko bi vino naše tudi sama kislica bila, bi vendar zaslužilo omenjeno biti, ker bi, ako za drugo ne, saj dobro bilo za ocet (jesih) ali bi se moglo piti namesto slavnega tistega vina, ki mu na Nemškem pravijo „Dreimännerwein“ (to je tistega vina, pri kterem, ko ga kdo pije, ga morata dva moža deržati, eden pa mu ga v usta vliva). Tolažiti se morejo zazdaj vinorejci naši, da ne bode brez dobička ostal njih trud, — samo zato naj bojo nekoliko marljiviši, da vpeljejo bolje ravnanje z moštom o tergatvi in z vinom v hramu (pri nas na Krajnskem verh tega še to, da ne berejo prezgodaj!); one mešarije pa, ki je navadna pri vinskih špekulantih, ne priporočamo nikomur, ker ono preterano in preumetno zgotovljanje — Bog vé — je li ni pokvarjevanje vina?“

Poslovenil vinorejec krajnsk.

Še nekaj o Rojenicah.

(Dalje.)

Tudi tukaj v Varáždinu sem dozdaj dobil tri pripovedke, v kterih se Rojenice spominjajo, ki se zraven tega tudi Sujenice imenujejo. Ker bi predolgo bilo vse povesti tako praviti, kakor sem jih slišal, hočem le prav na kratko povedati.

Ženo popadejo iz cerkve gredoč trudi. Skrije se pod nek most in porodí. Precej so prišle tri Rojenice („to su ove babe, koje sudiju 'sako dete, s kakvum smrtjum prejde iz ovoga sveta“). Ena reče: pogubimo ga precej; druga pravi: ne, bomo ga potem, kadar malo odrase, da bode bolj materi za njega žal; tretja pa je rekla: tudi tega ne; ali če ne bo vzel Vilinskega kralja hčere, potem ga ubijemo. I tako je ostalo. Kadar je deček zrasel, gre iskat Vilinskega kralja hčere najpred k meščevi materi in k mescu, potem k solnčevi materi in solncu; solnce mu ne vé povedati in ga pošlje „k buri kobili“ (to je bila bura ili veter) na neki senokoši, kjer mu je bila trava do kolena. Na buro kobilo sede; bura kobila mu reče: ali ne boš padel? pa se strese, in toliko da ni padel, in strese se v drugo in tretje in toliko da je na nji obvisel. Bura kobila reče: to bo meni škodilo, da si skor padel; pa se zaletí in dirja ž njim kakor tica pod nebom, da príderčí do dveh stolpov. Stolpa se koj od kobiline sape puha („slapa“) odpreta in tako hitro zapreta, da sta buri kobili nekaj repa odtergala. Zdaj mu reče: vidiš, to mi je škodilo, ker si ti skoraj z mene padel, kadar sem se bila stresla. Z nova zadirja, da pridirjata do Vilinskih gradov. Reče mu, naj gre v grad, ali naj se varuje, da se ne opije in ne pozabi vselej k njej priti, kadar bo noč, da ga ne pogubijo. Gre v grad. Tam so se gostili do terde noči in obetali so mu hčer. Pride noč in dobí izgovor, da gre h kobili, ki so ji donesli sto centov sena. Kobila ga skrije v rep, da ga niso mogli dobiti, ki so ga iskali, pred petelinjim petjem. Po petelinjem petji pa mu niso mogli več škodovati. Drugo noč ga skrije v grive, in toliko, da ga niso dobili, ker jim je je bila baba „veštica“ povedala, da je kobili v grivi. Ali petelini so zapeli, pa mu niso nič več smeli narediti. Zdaj so dali po vsem selu vse peteline poklati. Kobila mu reče priskerbeti si dve jajci, in tretjo noč ga skrije v podkev, in jajci izvali v grivah na vratu, da sta do večera nekoliko zrasla petelinčka. Kadar so ga spet iskali in jim je baba veštica povedala, da je v podkvi, je še mičkino manjkalo, da ga niso dobili. Že so ga hoteli iz podkve potegniti, kar petelinčka v grivi zapojeta, pa mu niso nič več mogli. Zdaj je rekel, naj mu dajo hčer, ali mu je niso hoteli dati, ker ni tam spal, kjer so mu posteljo pripravili. Ker je vidil, da mu hčere ne dajo, prosi, da bi mu saj dovolili, da bi hčerka k njemu prišla, da jo kušne. To mu dovolijo. Pride hčerka, spne se k njemu, da jo kušne. On jo prime, pa jo potegne k sebi na kobilo in kobila beží kar more. Kralj za njima, in trikrat ju je skor došel ali trikrat sta mu ušla, in ko sta bila za stolpom, vidi kralj, da ne more čez stolpe in reče: zet moj, ne hodi dalje, jaz ne morem dalje; nikar mi hčere ne odpelji, da bi ji jaz nič ne dal. Verže nekako čez stolpe nek pas, ki je bil tak, da, kar je hotel, je dobil. Zdaj se je kralj povernil, on se je buri kobili zahvalil in pasu zapovedal, naj ga domú na njegov dom nese, kjer so napravili velike gosti, da je bilo vsem zadosti. —

(Konec sledí.)

Manj ko kdo išče, več se mu daje.

Serbska narodna pridovedka po Vuku Štef.

Bili so trije bratje in pod milim Bogom niso imeli druzega, kakor eno hruševo drevo. To hruško so varovali zaporedoma. Eden je ostal doma pri hruški, druga dva pa sta šla v dnino. Enkrat Bog pošlje na zemljo angelja, da vidi, kako ti bratje živé, in če se jim slabo godí, da jim dá boljšega živeža. Angelj božji pridši na zemljo se spremeni v berača, gre k bratu, ki je ravno varoval hruško in ga prosi, naj mu daruje eno hruško. On vzame nekaj svojih hrušk in mu jih dá, rekoč: „Tukaj imaš mojih hrušk, od bratinskih ti ne morem dati.“ Angelj se zahvali in odide.

Drugi dan ostane doma drugi brat za čuvaja pod hruško. Zopet pride angelj in ga prosi, naj mu daruje eno hruško. Brat, vzame svojih hrušk in mu jih dá, rekoč: „Tu imaš mojih hrušk, od bratinskih ti ne morem dati.“ Angelj se tudi zahvali in odide.

Ko versta pride na tretjega brata, da ostane domá in hruško varuje, zopet pride angelj in ga prosi za hruško. Tudi ta brat mu izbere svojih hrušk in mu jih ponudi, rekoč: „Tu imaš mojih hrušk, od bratinskih ti ne morem dati.“

Četertega dné se angelj spremeni v meniha, zarano zjutraj pride v hišo, najde doma vse tri brate in jim reče: „Idite z mano; jez vam čem dati boljšega živeža.“

Bratje gredó, nobeden ne čerhne besedice. Pridejo do nekega velikega potoka; zdaj vpraša angelj najstarjega brata: „Kaj bi ti želel?“ On mu odgovori: „Da se vsa ta voda spremeni v vino in da je moje.“ Angelj s palico prekriža potok, in glej! na mestu vode teče vino; tù se sodi pripravljajo, vino se toči, ljudje delajo, postane tukaj celo selo. Angelj najstarjega brata sem postavi, rekoč: „Glej, tukaj imaš, česar si želel, zdaj živi!“

Na to sabo vzame dva druga brata in gré z njima dalje. Kmalo dojdejo na neko polje, tu golobje ferfrajo čez polje. Angelj popraša srednjega brata: „Kaj bi ti zdaj rad imel?“ On mu odgovori: „Da so to same ovce in da so moje.“ Angelj božji prekriža polje s palico, in glej! vsi golobje se spremené v ovce; tukaj so tudi hiše, ene žene molzejo čedo, druge mleko prelivajo, ene smetano posnemajo, druge sir delajo, zopet druge maslo kuhajo, in berž je tukaj celo selo. Zdaj reče angelj srednjemu bratu: „Glej! tukaj je vse, česar si želel.“

Angelj vzame potlej najmlajšega brata in gredé ž njim čez polje ga vpraša: „Kaj pa bi tebi najljubše bilo?“ Ta mu odgovori: „Jez si druzega ne želim, kakor da bi mi Bog dal ženo prave keršanske kerví.“ Na to mu angelj reče: „Tako ženo dobiti, je težko; na vsem svetu poznam samo tri; dvé ste že omožene, ena pa je še deklica, pa jo snubita dva snubača.“

Angelj in mlajši brat gresta dalje in čez dolgo časa prideta v neko mesto, kjer je imel sedež car in njegova hči je bila prave kerví keršanske. Pridši v mesto se podasta berž k caru, da bi snubila deklico. Ko sta pri caru bila, prideta

tudi dva cara snubača in veržeta svoje jabelko na mizo; tudi angelj in brat položita svoje jabelko na stran unih dveh. Ko ju car zagleda, reče vsem okoli stoječim: „Kaj hočemo zdaj: „tu sta cara, ona dva sta proti njima le berača.“ Na to povzame angelj: „Ali veste kaj? Naredimo tako le: Deklica naj vzame tri vinske terte, naj jih vsadi in naj nameni vsakemu eno, ktero koli hoče, in na čigar terti bo jutro grozdje, temu naj se deklica v zakon dá.“

To je bilo vsem prav. Deklica vzame tri terte in jih vsadi in nameni vsakemu eno. In glej zjutraj je bilo grozdje na terti siromaškega mladenča. Car zdaj ni vedil kaj, in dá hčerko najmlajšemu bratu, brez odloga gredó v cerkev in se poročé. Ko sta bila zaročena, ju angelj pelje v puščavo in ju zapusti tam; živela sta v puščavi leto in dan.

Ko preteče leto, Bog zopet reče angelju: „Pojdi in poglej, kako živé une sirote, in ako jim gré slabo, daj jim boljšega čiveža.“

Angelj pridši na zemljo se zopet spremeni v berača in gre k unemu, ki mu teče potok vina; prosi ga za kozarec vina, ali ta mu ga neče dati rekoč: „Da bi jez vsakemu dajal kozarec vina, bi mi ga kmali zmanjkalo.“ Ko angelj to sliši, prekriža s palico potok in na mesti vina začne teči zopet voda; angelj reče bratu: „To ni za te, pojdi pod hruško in varuj jo.“

Potem se angelj poda od tod in pride k unemu, kteremu so se golobje v ovce spremenili; tega prosi za hlebec sira, on pa mu ga ne dá rekoč: „Da vsakemu ponudim sira, ga kmalo ne bo več.“ Ko angelj božji to sliši, prekriža polje s palico in ovce se premené v golobe, angelj pa srednjemu bratu reče: „To ni za te, pojdi domú in varuj hruško.“

Nazadnje se angelj podá k najmlajšemu bratu gledat, kako živi on. Tje pridši vidi, da ta brat s svojo ženo živi siromaško v mali kočici. Prosi ju, da ga pod streho uzameta in prenočita; ona dva storita to preserčno rada, le prosita ga, da jima ne vzame za zlo, ker mu ne moreta postreči, kakor bi rada. „Siromaki smo“ — mu pravita. Angelj zaverne: „To nič ne dé, zadovoljen sem s tem, kar imata.“ Kaj jima je zdaj storiti? Žita nimata, da bi zamesila dober kruh, mleła sta le skorjo nekega drevesa in iz tega delala kruh. Iz take moke zamesi žena tudi zdaj kruh za gosta, naredí hleb in ga dene v peč, da se speče, potem se razgovarjajo z gostom.

Čez nekoliko časa mož in žena gresta gledat, je li že kruh pečen ali ne, in glej! lep hleb iz prave moke lepo naraščen je bil v peči. Ko to zagledata, povzdigneta roke k Bogu rekoč: Hvala ti, Bog, zdaj zamoreva gostu postreči.“ Potem neseta hleb pred gosta in pred-nj postavita tudi majoliko vode; ali glej, ko začnejo piti, je v majoliki vino. Zdaj angelj kočico prekriža s palico in berž se vse spremeni v carsko poslopje, in tu je vsega dosti.

Potem ju angelj še blagoslovi in se ločí od nju. Srečno sta živela vse svoje dní do smerti. Ivan *).

Narodne pravlice.

Gorica.

Potujoč po samotnej cesti od Celja v Velenje zapaziš čvetertinko ure popred, preden zagledaš celo krasno „Šaleško dolino“, iz ceste med dvema zelénima gričema lěpo grajšinico „Gorica“ (nemški Eckenstein) imenovano. Ne dalječ od tod proti severni strani zagledaš pa tudi na višjem hribcu še prostor, kjer je svoje dní „Gorički grad“ bil. Dendenešnji le kar majhne razvaline zivajo v oblake in proti sinjemu planu žalostno, znam minljivosti, molé. Polovica teh razvalin je iz desk ponarejena zavolj romantične lěpote, kjer se je zidovje že večidel razsulo. Od dalječ pa se ne pozná, da je razval iz lesá. Peljal me je une dní pot tjè. Rad bi bil kako pravlico v tem gradu zvedel, al ni ga bilo člověka, da bi mi bil svojo radovednost nasitil, kajti starega ni bilo blizo, mladi pa že nič več ne vedó. Res zadnji čas je že, da se naše národne pravlice nabirajo!

Ene dni pozneje pridem k nekemu že precej staremu možu. Poprašam ga, kakor že po navadi, če take ljudi vidim: „Ali mi veste kaj povedati od tote stare grajšine, — tako le od kovega „šaca“ kaj, ali od „strašila“ itd. „„Da, — mi odgovorí — jaz bi Vam veliko povedal, pa se ne spomnim vsega; tako pa le samo nekaj malega povem.““ Vesel sem bil in čisto zadovoljen tudi s trohico. Naj podam toraj sledeče od njega pozvedene pravlice, morebiti bojo marsikteremu všeč.

1.

Neka ženska, Kerlinka pod Goricoj po imenu, koja še nek živí, je enkrat srabotje za krovce po goričkem zidovji brala; naenkrat zapazi 4 putke pri germovji, koje so po zemlji praskale, in kokotale, kadar so kaj za pozobati našle. Žena jih začne putkati, češ, da bi jih vjela in si domá dobro pečenko napravila. V tem hipu pa vstane hud vihar in jo zapodí izmed razvalin. Črez nekaj časa se vsred nekega vinograda zavé, pa na telesu ni bila poškodovana nikjer.

2.

Neki pastir je okoli zidovja ovce pasel. Pride tudi noter v razvalino in zapazi zelenega možá, da je nekaj kopal. Pastir je menil, da je ta mož kak lovec, ga toraj praša, kaj da tu dela. Zelenjak ga serpo pogleda in gerdo proti njemu zine. Fant se vstraši, in verglo ga je tako dalječ, da sam ni vedel, kje da je.

3.

Neki Jozelj je na Božjega telesa den v razvalini s puško golobov čakal. Bilo mu je že dolgčas; vsede se tedaj na pečino in zadrema. Na to pa pride zeleni mož in ga vseka s drogom po ritniku, da se prebudí. Pošlata se za sedalo in — joj mu! klobaso ošlata! Na to ga pa hud piš po zraku nekam odnese. Ko je to pripovedoval ljudem, mu niso verjeli in so le rekli, da so mu je sanjalo. Pa njegova klobasa je bojda to prigodbo spričovala.

4.

M. Kukušinc, ki mi je vse to povedal, kakor sem zapisal, je še pristavil, da je sam enkrat čuda lěpo klet polno strašno velikih sodov s sladkim vinčekom napoljenih in mnogo žakljev z dnarmi nasutih memogredoč vidil; ravno tako tudi drugikrat neki ovčar!

V Velenjskem gradu. Vijanski Janko.

Iz zgodb domačih.

(Nekaj iz francozke vojske.) Ko so bili zadnjikrat Francozi na Krajnskem, je imel en oddelk na Zagorskih zelnikih ležišče; njihov poveljnik je pa v poštni hiši stanoval. Imel je lepega, velicega psa. — Na tega se je bil Ivančič (vaščán) polakomil, ter ga v bravski hlev zaprè. Ko ga poveljnik pogreší, se razserdi, ter naznani, naj psa z lepo izpustí, kdor ga ima zapertega; če ne, bo huda. Za to se Ivančič ne zmeni. Ko pa drugo povelje ojstreje pride, namreč: Naj se pès izpusti, če ne, bom dal vas zapaliti, se vendar udá, misleč, zavolj mene, Bog obvari, da bi vas pogorela, ter psa izpusti, rekoč: Pojdi, kamor ti je drago. Pes naravnost k duhovnu hiti, kjer je bil že večkrat z gospodom svojim; vrata najde odperte in noter smukne; ker je bilo večer, ga ni bil nobeden zapazil. Kmalo pa pride pet vojakov po nekem opravku v farovž, ter se začudijo tù psa najti. Gospod se zagotovlja, da se je pès sedaj noter priklatil, pa mu ne verjamejo. Zvezanega k poveljniku peljejo. Ta ga pa brez usmiljenja k smerti obsodi. Čez tri dni stoji na tičnici (nekemu klancu blizo ceste) trupa vojšakov z duhovnom v sredi.

*) Nam bode drago večkrat kaj. Vred.

Ravno mu poveljnik sodbo bere, ko se priderdra po cesti francozk general; berzo dá vprašati, kaj ta zbor pomeni. Ko se mu pové, gre sam tje, govori nekaj po nemško z duhovnom, ter ga — oprosti. — „Jaz sem bil priča te dogodbe,“ so mi stari oča djali. Pivčan.

Ozir po kmetijstvu v Evropi.

Na Francozkem je največ nogradov, namreč: 3 milijone in 600.000 oralov; naše cesarstvo ima 1 mil. 700.000 oralov, Španjsko pa 1 mil. 600.000 oralov nogradov. — Gojzdov ima Rusovsko 300 milijonov, Švedsko in Norveško 60 mil., naše cesarstvo 36 mil. — Sirove svile (žide) pridela Francozko 46000 centov, naše cesarstvo 40.000, — vsa Evropa 220.000 centov. — Sladkora (cukra) potrebuje Evropa leto in dan okoli 20 milijonov centov, pridela ga le peti del tega.

Novičar iz raznih krajev.

Lastnoročno pismo presv. Cesarja iz Laksenburga od 3. t. m. do nadvojvoda Albrecht-a, deželnega glavarja na Ogerskem, poterjuje novico, da berž ko bo moč se bojo Cesar s Cesarico povernili zopet na Ogersko. — Na poti na Laško je na sv. Rešnjega Telesa dan presv. Cesarica Marija Ana (žena presv. cesarja Ferdinanda) v Ljubljani bila. — Cesarski sklep od 24. p. m. določuje pravila, ktere imajo po novi zakonski postavi tudi za vojake veljavne biti. — Višje c. k. armadno poveljstvo je ukazalo majorju in stotniku, naj obišeta vse avstrijanske železnice in pozvesta povsod: koliko vojakov zamore vsaka železnica v kratkem času prepeljavati, kadar bi treba bilo velike armade po železnici transportirati. — Da taki, ki se mislijo na Ogerskem vseliti, ne pridejo v kakošne zadrege, je bilo unidan oklicano, da na Ogerskem nobenih naselišč ne oddaja cesarska vlada. — Po več deželah se po izgledu dunajske razstave napravljajo domá kmetijske razstave. — Iz Milana se piše, da pervi hrup zavolj letošnjega slabega svilnega pridelka je bil prenapet, ker razun nekterih krajev v Brešii in Bergami se obnašajo červiči dobro. — V Marija-Celji so letos do binkošti že 80.000 romarjev šteli. — V Tarnovu v Galicii bi se bila 30. dan p. m. kmali grozna nesreča zgodila: v 2. razredu ljudskih šol se je poderl strop in poterl vse klopí in kar je sicer v šoli bilo; le ene minute pred, in sto staršev bi bilo obžalovalo strašno smert svojih otrok. — Toliko žalostnejo novíco pa smo zvedili sedaj od tistih nesrečnih 52 delavcov, kteri so bili s konji vred 28. dan p. m. v Švajci v Hauensteinskem predoru (tunelu) zasuti. Čeravno so začeli v tistem hipu zasip razkopavati in so kopali noč in dan, so prišli še le 4. dan t. m. do — zadušenih merličev. — Od tistih 87 ladij, ktere so Rusi sami pred Sevastopoljem v morje potopili, so jih zajeli iz vode že po svojih lastnih inženirjih 16; Amerikanci, ktere so Rusi udinjali, da jim bojo potopljene ladije iz morja vzdignili, se bojo tega dela še le pozneje lotili. — Odkar francozki vinorejci z žveplom preganjajo tertno bolezen, ga potrebujejo dvakrat več kot prej: leta 1849 se je žvepla vpeljalo na Francozko za 2 mil. in 864.810 frankov, lani pa že za 4 mil. 412.663 frankov. — Kralj sardinski se bo oženil s saksonsko princeznjo Sidonijo. — Sv. Oče papež so imeli 9. dan t. m. v Bolonijo priti, kjer so delali velike priprave za slovesen sprejem. — Novíc politične baže je tako malo, da se vse važniše dajo skerčiti na dvoje, namreč: kakošen bo konec belgijskih homatij in pa francozkih volitev. O belgijskih zadevah dobiva kralj od vseh županij prošnje, naj ostane vse kakor je pred bilo, in tako bo menda tudi ostalo, — kar pa se tiče francozkih volitev za deržavni zbor, ki bojo 21. dan t. m., bo menda tudi vse pri starem ostalo in tako, kakor cesar Napoleon hoče, po kterega volji se morejo tudi poslanci voliti. Čudno je le to, da to, kar zoper željo avstrijanske, angležke in turške vlade terja francozka vlada zastran volitev v Moldavi in Vlahii, tega noče in ne dovoli domá. — Danes je imel po nekem neslanem prerokovanji konec sveta biti. Več ljudí je to res verjelo; pa kaj! saj to ni pervikrat. Leta 1524 mesca svečana je neki zvezdogled prerokoval vesvoljni potop sveta, kterega se je celó kralj Karl V. bal, dokler ga ni neki Auguštin Níf prevéril. Nekteri so takrat bežali na visoke gore; nekteri so si dali barke napravljati, v ktere bi se bili z živežem oskerbljeni podali; tako, na priliko, si je dal gosp. Auriol, predsednik Tuluškega zbora, za se in za svojo družino barko napraviti, ktera je blizo njegovega stanovanja stala na 4 vinskih stebrih, da bi je ne bil berž pervi naval vode poplavil; nekteri so clo strahú obnoreli. Mesec svečan pride in preteče — potopa pa ni bilo, kakor ga je zvezdogled prerokoval.

Pastirska.

Na hribu zelénem
Mi hišca stojí,
Okoli nje drevje
Prijazno cvetí.

V hlevu lesénem
Živinco redim,
Na pašo jo gonim,
Veselo živim.

S živadjo veselje
Na paši imam,
Tud pesmico peti
Veselo jez znam.

Mars'kako zapojem
Jez pesmico rad,
In včasi posluša
Me Jerica zad.

In skupaj pojeva
Vesélo na glas,
Poteka tak berzo
Presladki nam' čas.

Ko solnce je palo
Za sinjo goró,
Berž čedo jez ženem
Veselo sabó.

In žejna živinca
Proť lokvi letí,
Se željno napije
In v hlevček beží.

Večerja me čaka
In rahlo senó,
Zahvalim se Bogu
Za vse mu serčnó.

Najpervemu solnce
Mi bajto zlatí,
Najpervem' studenček
Mi žejo gasí.

Kaj unkraj počnejo
Pod goro ljudje,
Kaj v tujih deželah,
Mi mala skerb je.

Veselo po gorah
Živim brez skerbí,
Se smejam in pojem,
Pri čedi ljubí.

Janez Bilc.

Narodna zastavica.

(Iz „Dijaške Slovenije“.)

Kdor je moj otec (oče), tistemu sem mati, lěpo me hvali moje matere mož. Kaj je to?

Za pogorelce v Lašičah so darovali:

Iz Komenda sv. Petra 5 fl. 48 kr., gosp. M. K. v S. M. 2 fl., L. K. 24 kr., gosp. Sajovec J. iz Beršeca 1 fl., gosp. J. Peternel iz Bleda 3 fl., J. Klemenčič iz Bleda 30 kr., Bléška šola 7 fl. 24 kr., gosp. —f— 1 fl., gosp. J. P. 2 fl.

Vprašanje in prošnja zastran slovnika.

V nekterih zlasti štajerskih bukvah in rokopisih se nahaja prilog rod, roda, rodo, v ravno tistem pomenu, kakor latinsko rudis, nemško roh. Ali je kje na Slovenskem ta beseda med ljudstvom?

Odgovorni vrednik: Dr. Janez Bleiweis. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik.